

พรรณไม้งามรอบอาคารพิพิธภัณฑ์พืชสิรินธร

Bangkok Herbarium (BK)

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

รายสัปดาห์ที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม 2561

แก้วเจ้าจอม

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Guaiacum officinale</i> L.
ชื่อวงศ์	ZYGOPHYLLACEAE
ชื่อสามัญ	Guaiac wood, Lignum vitae, Roughbark lignum vitae
ชื่ออื่น	-

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เป็นไม้ต้นสูง 10-15 เมตร เปลือกต้นสีเทาเข้ม กิ่งมีข้อพองเป็นปุ่มๆ ทั่วไป กิ่งอ่อนค่อนข้างแบน ใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ มีใบย่อย 2-3 คู่ เรียงตรงข้ามแกนกลางใบประกอบยาว 1-1.5 เซนติเมตร ก้านใบประกอบยาว 0.5-1 เซนติเมตร ใบย่อยไม่มีก้าน รูปไข่กลับ รูปไข่กว้าง หรือรูปรีเบี้ยวเล็กน้อย ใบย่อยคู่ปลายกว้าง 1.8- 2 เซนติเมตร ยาว 3.2-3.5 เซนติเมตร ใบย่อยคู่ที่อยู่ตอนโคนกว้าง 1.2-1.5 เซนติเมตร ยาว 2.5-2.7 เซนติเมตร ปลายมน โคนสอบขอบเรียบแผ่นใบด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านล่างสีอ่อนกว่า มีจุดสีส้มที่โคนใบย่อยด้านบนหูใบและใบประดับเล็ก ร่วงง่าย ดอก ออกเป็นกระจุกที่ยอด 3-4 ดอก สีฟ้าอมม่วงและซีดเมื่อตอนใกล้โรย ก้านดอกยาว 1-1.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปไข่ โคนติดกันเล็กน้อย ร่วงง่าย มีขนประปราย กลีบดอก 5 กลีบ รูปรีหรือรูปไข่ กว้างประมาณ 1 เซนติเมตร ยาวประมาณ 2 เซนติเมตร เกสรเพศผู้ 10 อัน แยกกัน เกสรเพศเมียปลายแยกเป็น 5 แฉก ผล แห้งแตก รูปหัวใจกลับ มีครีบ 2 ข้าง สีเหลืองหรือสีส้ม กว้างประมาณ 1.2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 1.8 เซนติเมตร ก้านผลยาว 1.5-3 เซนติเมตร มี 1-2 เมล็ด เมล็ดรูปรี สีน้ำตาล

การกระจายพันธุ์

มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้และหมู่เกาะเวสต์อินดีส นำมาปลูกในประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5

สภาพนิเวศวิทยา

เป็น ไม้กลางแจ้ง ที่เติบโตได้ดีในดินร่วนที่แม้จะมีความชื้น แต่ก็ระบายน้ำได้ดี

การใช้ประโยชน์

เป็นไม้ประดับ แก่นไม้สีน้ำตาลถึงดำ แข็งมาก เป็นมัน และหนักมาก ทนต่อแรงอัดและน้ำเค็ม จึงนิยมนำมาใช้ทำกรอบประกับเพลาเรือเดินทะเล หรือกรอบประกับเพลาเครื่องจักรโรงงานต่างๆ ทำรอก ด้ามสิ่วและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องการความแข็งแรงมากๆ ยางไม้ใช้เป็นยาขับเสมหะ ยาระบาย ขับเหงื่อ แก้ข้ออักเสบใช้รวมในยาฟอกเลือด ทำเป็นยาอมแก้ต่อมทอนซิล และหลอดลมอักเสบ ละลายในเหล้ารัม และเติมน้ำเล็กน้อยใช้อมกลั้วคอแก้เจ็บคอ กินแก้ปวดท้อง และใช้ใส่แผล น้ำคั้นจากใบกินแก้อาการท้องเฟ้อ เปลือกและดอกเป็นยาระบาย นอกจากนี้ยางจากดอกเป็นยาบำรุงกำลังอีกด้วย

